

RECOMMANDATIONS EN VUE DE LA CONFERENCE CLIMAT DE PARIS (COP21)

La dernière session intermédiaire de négociations à Bonn en octobre s'est clôturée sur peu d'avancées. La Plateforme Justice Climatique, qui réunit les organisations environnementales, les syndicats, les organisations Nord Sud et les Conseils de la jeunesse demande à nos décideurs politiques :

A. Au niveau mondial

Un accord universel ambitieux légalement contraignant, dont les périodes de mise en oeuvre s'étendent sur 5 ans (la première 2021-2025), qui :

- limite le réchauffement à 2°C, et vise même 1,5°C, par l'établissement d'un objectif concret de budget carbone de maximum 1000 Gt CO₂ (comme le suggère le GIEC) ; et qui assure un pic des émissions mondiales avant 2020 tout en refusant les fausses solutions¹;
- assure le désengagement des énergies fossiles et du nucléaire pour tendre progressivement vers 100% d'énergies renouvelables à l'horizon 2050 dans des conditions de transition juste inscrites dans l'accord;
- concrétise la solidarité internationale par l'aide à l'atténuation et en particulier à l'adaptation, la reconnaissance des pertes et préjudices comme 3ème pilier de la lutte contre le réchauffement (après l'atténuation et l'adaptation), et une feuille de route qui crédibilise la réalisation des promesses de financement climat international.

B. À la Belgique et à l'Union européenne

Une position forte et ouverte, qui montre une volonté de collaborer efficacement au niveau international pour arrêter le réchauffement climatique et aider les populations les plus affectées, et donc qui :

- Rehausse dès maintenant les objectifs du « paquet énergie-climat 2030 » : plus de 40% de réductions domestique d'émissions de gaz à effet de serre par rapport à 1990, au moins 40% d'efficacité énergétique et au moins 30% d'énergies renouvelables d'ici 2030², ce qui mènera à la création d'emplois verts et durables ;
- Prévoit des objectifs à l'horizon 2025 pour concrétiser la logique quinquennale soutenue pour l'accord de Paris ;
- Garantit une Transition Juste vers une économie bas carbone grâce au dialogue social, à des formations (dont la formation continue pour les employés), des programmes d'investissement durable et à une protection sociale forte, qui se traduira dans des plans d'actions nationaux ;
- Facilite l'atteinte d'un accord à Paris en :
 - o Laissant une ouverture à rehausser encore les ambitions environnementales européennes lors de la négociation finale ;
 - o Cherchant à réactiver l'« alliance de Durban » avec les pays en développement;
 - o Fixant une feuille de route pour le financement climat 2015-2020 : pour la Belgique, la contribution annuelle doit augmenter de manière à atteindre sa part équitable de l'objectif mondial de 100 milliards de dollars, qui correspond à 500 millions d'euros annuels en 2020³;
 - o Assurant un financement public additionnel à l'aide publique au développement en recourant aux financements innovants (taxe sur les transactions financières (TTF), recettes ETS, taxation sur le transport maritime et aérien, réallocation des subsides aux énergies fossiles). Les recettes ETS bloquées doivent être entièrement dédiées aux politiques climatiques internes et au financement climat international.

Nos gouvernements régionaux et fédéral doivent adopter rapidement et au plus tard d'ici la COP21 **un accord de répartition** pour une politique climatique et énergétique ambitieuse, coordonnée et efficace. Il serait surréaliste que nos ministres se présentent à Paris en l'absence d'accord interne.

La Plateforme Justice Climatique est une plateforme de la société civile belge coordonnée par le CNCD-11.11.11 et son homologue flamand 11.11.11 et formée de ADG, APERe, Associations21, Bond Beter Leefmilieu (BBL), Broederlijk Delen, Beweging.net, ACV-CSC, CGSLB-ACLVB, Climate Express, Climaxi, Conseil de la Jeunesse, Ecokerk, Entraide et Fraternité, ABVV-FGTB, FSTM, Médecine pour le Tiers Monde, Greenpeace, Inter-environnement Wallonie (IEW), Climat et Justice sociale, Natuurpunt CVN, Oxfam-Solidarité, Oxfam Magasins du monde, OxfamWereldwinkels, Protos, SLCD, SOS FAIM, Vlaamse Jeugdraad, Vredeseilanden et WWF.

¹ Nous entendons entre autres les risques liés au concept de neutralité carbone ('net zero emissions'), les mécanismes de compensation carbone, les agrocarburants non durables, le CCS appliqué aux centrales électriques à charbon et l'usage de biomasse non durables (tant de provenance nationale que importé des pays du Sud).

² Le réseau européen d'ONG Climate Action Network (CAN) demande, en cohérence avec les recommandations du GIEC, au moins 55% de réductions de CO₂ par rapport à 1990, au moins 45% d'énergies renouvelables et au moins 40% d'efficacité énergétique d'ici 2030.

³ L'objectif mondial était de 10 milliards de dollars annuels pour le Fast Start Finance et de 50 milliards pour la Belgique. A l'horizon 2020, l'objectif est de 100 milliards de dollars annuels, ce qui correspond donc à +/- 500 millions d'euros pour la Belgique.

AANBEVELINGEN VOOR DE KLIMAATTOP IN PARIJS (COP21)

Het Platform Klimaatrechtvaardigheid, dat bestaat uit de milieuorganisaties, de vakbonden, de Noord-Zuid organisaties en de jeudraden, vraagt een ambitieuze Belgische stellingname voor de COP21 in Parijs. Zeker gezien de laatste tussentijdse onderhandelings sessie in Bonn in oktober onvoldoende opleverde. Het Platform heeft volgende aanbevelingen voor de Belgische beleidsmakers:

A. Op het mondiale niveau

Een universeel, ambitieus en bindend akkoord met verbintenisperiodes van vijf jaar (met 2021-2025 als eerste periode) dat:

- de opwarming beperkt tot maximaal 2°C en streeft naar 1,5°C. Dit kan door het vooropstellen van een koolstofbudget van maximaal 1000 Gt CO₂ (zoals voorgesteld door het IPCC) en een mondiale emissiepiek voor 2020, zonder het gebruik van valse oplossingen⁴;
- de uitfasering van fossiele en nucleaire energie verzekert en geleidelijk aan evolueert naar 100% hernieuwbare energie tegen 2050 onder de voorwaarden van een rechtvaardige transitie;
- internationale solidariteit voorziet voor mitigatie en adaptatie en 'loss and damage' erkent als derde pijler in de strijd tegen klimaatverandering (naast mitigatie en adaptatie). Daarnaast moet een groeipad voorzien worden om de beloofde internationale klimaatfinanciering tegen 2020 te kunnen nakomen.

B. Voor België en de EU

Een sterke en transparante positie die de ambitie toont om doeltreffend samen te werken op het internationale niveau, en dus die:

- de ambitie van het « klimaat- en energiepakket 2030 » verhoogt: meer dan 40% interne emissiereducties in vergelijking met 1990, minstens 40% energie-efficiëntie en minstens 30% hernieuwbare energie tegen 2030⁵ om voor de creatie van duurzame en groene jobs te zorgen;
- een tussentijdse doelstelling voor 2025 voorziet in lijn met de vijfjarige doelstellingen verwacht voor het akkoord in Parijs;
- een rechtvaardige transitie naar een koolstofarme economie garandeert dankzij sociale dialoog, vormingen (waaronder blijvende opleidingen voor werknemers), duurzame investeringen en een sterke sociale bescherming vertaald in nationale actieplannen;
- het bereiken van een akkoord in Parijs ondersteunt door:
 - o de optie open te laten om de Europese milieuambitie opnieuw te verhogen tijdens de onderhandelingen;
 - o opnieuw een 'Durban alliantie' te vormen met de ontwikkelingslanden;
 - o een groeipad voor de internationale klimaatfinanciering 2015-2020 op te stellen: voor België betekent dit een groeipad dat moet landen op €500 miljoen per jaar vanaf 2020 (dit komt overeen met het billijk aandeel van België in het mondiale engagement van \$100 miljard per jaar tegen 2020)⁶;
 - o publieke klimaatfinanciering te verzekeren die additioneel is aan de ontwikkelingssamenwerking door beroep te doen op innovatieve financieringsbronnen (heroriëntatie van subsidies voor fossiele brandstoffen, financiële transactietaks, ETS-inkomsten, taks op maritiem en vliegverkeer,...). De geblokkeerde Belgische ETS-inkomsten moeten integraal aan intern klimaatbeleid en internationale klimaatfinanciering besteed worden.

Onze regionale en federale overheden moeten zo snel mogelijk en ten laatste voor de COP21 **tot een akkoord komen over de interne verdeling** voor een ambitieus, gecoördineerd en doeltreffend Belgisch klimaat- en energiebeleid. Zonder intern Belgisch akkoord kunnen onze ministers niet naar Parijs vertrekken.

Het Platform Klimaatrechtvaardigheid is een Belgisch federaal politiek platform gecoördineerd door 11.11.11 en CNCD-11.11.11 en gevormd met ABVV-FGTB, ACV-CSC, ADG, APeRe, Associations21, Bond Beter Leefmilieu (BBL), Beweging.net, Broederlijk Delen, CGSLB-ACLVB, Climate Express, Climaxi, Conseil de la Jeunesse, EcoKerk, Entraide et Fraternité, FSTM, Geneeskunde voor de Derde Wereld (G3W), Greenpeace, Inter-environnement Wallonie (IEW), Klimaat en sociale Rechtvaardigheid, Natuurpunt CVN, Oxfam-Solidariteit, Oxfam Wereldwinkels, Protos, SLCD, SOS FAIM, Vlaamse Jeugdraad, Vredeseilanden en WWF.

⁴ Onder andere de risico's die gepaard gaan met het concept koolstofneutraliteit ('zero net emissions'), koolstofcompensatiemechanismen, niet-duurzame biobrandstoffen, CCS toegepast in steenkoolcentrales en het gebruik van niet-duurzame biomassa (zowel van nationale oorsprong als import uit het Zuiden).

⁵ Het Europese NGO netwerk Climate Action Network (CAN) vraagt, in lijn met de aanbevelingen van het IPCC, minstens 55% CO₂-reductie in vergelijking met 1990, minstens 45% hernieuwbare energie en minstens 40% energie-efficiëntie tegen 2030.

⁶ De globale Fast Start Finance doelstelling was jaarlijks \$10 miljard waarvan €50 miljoen voor België. Tegen 2020 is de doelstelling jaarlijks \$100 miljard, wat overeenkomt met €500 miljoen voor België.